

הספד לידידי היקר באדם – אלי היימן ז"ל ותנחומי למשפחתו – 21.3.2025

אני, יואב גד גרובלד, הבן של אהוד הרברט גרובלד, מכיר את אלי היימן מעל 70 שנים.

אלי היימן היה חניך של אבא שלי בהכשרות ארנסדורף ונויינדורף בגרמניה בתקופת השואה, בעודו נער בגיל 13.5. בהמשך הוביל אבי את קבוצת הנערים והנערות, 117 במספר, מההכשרה בדרך הגירוש למחנה ההשמדה אושוויץ.

נהגתי שנים רבות לשמור קשר אישי רצוף עם אלי.

נהגתי לשוחח עמו כול יום שישי בשעה 18:00 לפני לכתו לארוחת ערב אצל בתו חני ויסמרק ומנחם.

הייתי פותח את השיחה: "איגלה, מה שלומך?", ואלי היה מתגלגל מצחוק ומשם הייתה השיחה קולחת. היה חשוב לאלי לשאול לשלום חברי המשפחה, והיה פתוח לשיחה בכול נושא, כולל בעדכוני השעה והמצב בארץ ובעולם. השיחה עם אלי הייתה עבורי כמו שיחה עם חבר, אח בוגר, כמעט כמו אנשים המכירים משחר ילדותם.

אלי ניחן בחוש הומור נפלא, ידע לצחוק על הכול בטוב טעם, עם הומור עצמי חיובי ובביקורת עצמית בונה. אלי היה מעודכן בנעשה בארץ ובעולם, בקרב חבריו ומשפחתו עד יומו האחרון. שמח והיה מאושר בכך שזכה לחבק 4 דורות כולל בר מצווה לנין שחי עם אמו איריס בארה"ב.

היינו נפגשים בכול הכנסים והמפגשים של חניכי ומדריכי הכשרות החלוץ מגרמניה – במצעד החופש ביער הקדושים בשנת 1965, במפגש "מי היה מאמין" בנצר סרני בשנת 1985, במפגשים במעין צבי ובנצר, באירועים, ימי הולדת ובלוויות גם כן. תמיד עם שושנה רעייתו שכול כך אהב ודאג לה, אותה הכיר עוד מימי היותו חניך בהכשרת החלוץ בגרמניה.

בנובמבר 2024 כאשר הגעתי לעשות עמו שישי שבת בביתו בירושלים, שאלתי אותו מה הייתה החוויה היפה ביותר שלו, מהו הזיכרון שהוא נושא אתו. חשב דקה וענה "הרגע שראיתי את חופי ארץ ישראל מעל סיפון הספינה כאשר עלינו לארץ (סוף 1945)". חשב עוד שנייה והוסיף " ואני מתגעגע מאוד לשושנה אשתי...!"

אלי היה חבר מסור, נאמן, איש אמת וחסד. עבד קשה מאוד בהכשרה בנויינדורף בפריקת קרונות רכבת מפחם כבר בגיל 14. אח"כ במחנה הריכוז עם עזרה ואחוזה בין החברים.

רבים החברים, האנשים, חוקרים, גרמנים ואחרים שעלו לרגל לשמוע עדות מפיו של אלי היימן על חייו ועל תקופת השואה מזווית ראייתו של ילד – נער. אני אישית ליוויתי רבים מהם – ד"ר הרברט פידלר ורות אשתו מלוכנוואלדה, קריסטין מולר מנהלת מוזיאון המרי בברלין, בנו פלסמן וסטלה אשתו, צעירה ג'ינג'ית מגרמניה ועוד רבים אחרים.

אלי ששמר על קשרים עם חבריו מעברו, שלח אותי ליצור עמם קשר ולחקור ולתעד.

הוא הפנה אותי לפאולה שטרן בסיאטל, לקיבוץ חפץ חיים לאתר חבר מהקבוצה הדתית, לקרומל מהמבורג (אסתר בז'רנו), לארנבת (מרים מוזס מכברי), לג'ודי זיו מנתניה למצוא מידע על אח של סבתא שלה –

אלכס מוך שהיה מנהל הכשרת נוינדורף והציל 150 ילדים שהיו חניכים שלו ממחנה ריכז, ועוד הרשימה ארוכה.

בשיחותנו הרבות, כולל ראיונות מצולמים ומוקלטים, שיתף אותי אלי במידע רב, כולל חוויות ואירועים אישיים והשלמת מידע על חברי ההכשרות.

אלי ביקש ממני להתפנות ולוודא שארתור פוזננסקי יקבל הכרה על פועלו למען החברים כולל הצלת חיים של רבים מהם. פנייתו זו של אלי הובילה למחקר והגשתו של ארתור פוזננסקי, שהיה מנהיג ומדריך במרכז החלוץ בגרמניה כולל בהכשרות, לאות "היהודי המציל". ואכן ארתור פוזננסקי הוגש לוועדה של ארגון בני ברית העולמי וקיבל את הכבוד והאות המכובד - "אות היהודי המציל".

כמו כן, אלי העריך והוקיר מאוד את איזי (יצחק) פיליפ על היותו אדם גדול תרתי משמע, עם לב זהב, אדם שעזר והציל אנשים רבים ממוות בתקופת המחנות, תוך סיכון חייו. בכול פעם שהזכרתי את שמו של איזי פיליפ עמדו דמעות בעיניו של אלי.

אלי היימן היה חלק חשוב ומכובד במסגרת העמותה שהקמנו "הכשרות החלוץ בגרמניה (1933 – 1947) – דור המשך". היה חבר כבוד בכול 4 המפגשים שהתקיימו כול שנה (2021, 2022, 2023, 2024) באמצע יוני בקיבוץ נצר סרני. במסגרת זו הענקנו לאלי היימן תעודות כבוד והערכה, בעיקר על הזכות לחיות לצדו ועל היותו כול חייו "א - מנטש"!

בזכות תמיכתו של אלי היימן וחני בתו בהקמת העמותה שלנו, בשימורה ובפעילותה המגוונת, תרומות כספיות נדיבות ביותר, אשר ללא קבלתן לא היינו יכולים לפעול ולבצע את מגוון הפעולות והפעילויות.

הגשנו לידידנו אלי היימן לקראת ראש השנה – 24.9.2024, כאות הוקרה על תרומתו לזיכרון מורשת אנשי ההכשרה ולאות תמיכתו ותרומותיו הכספיות המשמעותיות, תעודה של רישום בספר הזהב של קק"ל, אותו הבאתי אליו אישית לדירתו בירושלים.

ראוי לציין לשבח את הקשר והמסירות של חני ויסמרק בתו ובני משפחתו. חני טיפלה וליוותה את אלי אביה שנים רבות באהבה, מסירות, אחריות עין קץ עד יומו האחרון. אין מילים לתאר עד כמה היו השניים קרובים ועד כמה השקעה הייתה לאורך שנים מצידה של חני. כבוד והערכה רבה ליחסים ההדדיים זה לזה ולהיפך!

חגגנו לאלי היימן לפני יומיים, ביום שני 17.3.2025 יום הולדת 99 בנווה הורים בירושלים יחד עם חני ומנחם ויסמרק ואנשי בית ההורים במקום. הגשתי לאלי במעמד זה את מכתב הברכה האישי ששלח כבוד נשיא המדינה מר יצחק הרצוג לאלי היימן ליום ההולדת.

אלי היימן היה השורד האחרון, החניך האחרון של הכשרות החלוץ בגרמניה. עם לכתו מאתנו, הסתיים ונסתם מעיין המידע מאיש עדות ומקור מידע מיד ראשונה ואוטנטית.

אני, יואב גד, שאלי היימן היה לי כבן משפחה – אח, אב, חבר ... לא אשכח ואשא את זכרו עד יומי האחרון.

יהי זכרו ברוך ומבורך לעולם ועד.

יואב גד – מייסד ויו"ר העמותה "הכשרות החלוץ בגרמניה 1933-1947 / דור המשך"